

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 5. října 2012 (08.10)
(OR. en)**

14657/12

**ENER 399
MI 605
TELECOM 172
TRANS 320**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel: Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel,
za generální tajemnici Evropské komise

Datum přijetí: 1. října 2012

Příjemce: Uwe CORSEPIUS, generální tajemník Rady Evropské unie

Č. dok. Komise: C(2012) 4701 final

Předmět: Sdělení Komise
- Inteligentní města a obce -
evropské inovační partnerství

Delegace naleznou v příloze dokument Komise C(2012) 4701 final.

Příloha: C(2012) 4701 final

V Bruselu dne 10.7.2012
C(2012) 4701 final

SDĚLENÍ KOMISE

INTELIGENTNÍ MĚSTA A OBCE - EVROPSKÉ INOVAČNÍ PARTNERSTVÍ

SDĚLENÍ KOMISE

INTELIGENTNÍ MĚSTA A OBCE - EVROPSKÉ INOVAČNÍ PARTNERSTVÍ

1. ÚVOD

Evropa 2020 je komplexní strategií na podporu inteligentního a udržitelného růstu bez sociálního vyloučení v Evropě, která Evropské unii poskytuje rámec pro to, aby ze stávající finanční a hospodářské krize vzešla posílena. Jádrem strategie 2020 je inovace, neboť konkurenceschopnost Evropy a její schopnost vytvářet nová pracovní místa jsou závislé na zavádění inovací do výroby a služeb. Ty jsou rovněž nejlepší cestou k úspěšnému řešení hlavních společenských výzev, jako jsou změny klimatu a energetická účinnost.

Iniciativa Unie inovací navrhla vznik evropských inovačních partnerství, která mají mobilizovat subjekty z různých odvětví zabývající se inovacemi kolem jednoho ústředního cíle a urychlit tak novátorská řešení problémů společnosti, včetně zásadních výzev spojených s energetickými a dopravními otázkami ve městech a obcích.

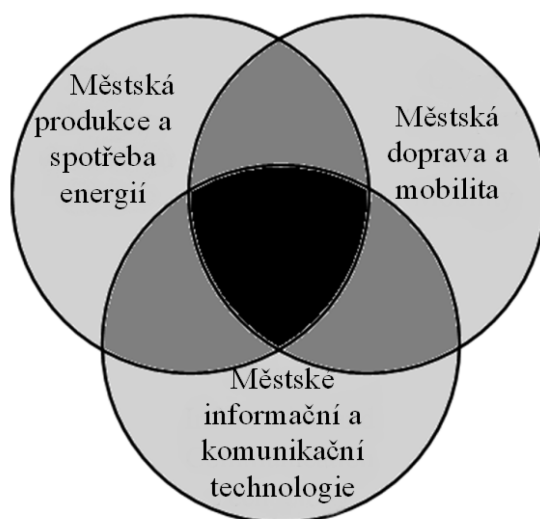
Inteligentní městské technologie mohou být důležitým příspěvkem k udržitelnému rozvoji evropských měst. 68 % obyvatel EU žije v městských oblastech, přičemž tento podíl neustále roste spolu s pokračující urbanizací v Evropě¹ i v celém světě².

Evropské inovační partnerství Iniciativa pro inteligentní města a obce je partnerstvím sdružujícím odvětví **energetiky, dopravy a informačních a telekomunikačních technologií** za účelem urychlení pokroku v oblastech, kde produkce, distribuce a spotřeba energií, mobilita a doprava a informační a komunikační technologie (IKT) jsou úzce propojeny a nabízejí nové, mezioborové příležitosti ke zlepšení služeb, při současném snížení spotřeby energií a zdrojů a produkce skleníkových plynů a jiných znečišťujících emisí (obr. 1). Je logickým dalším krokem ke všeobecné a jednotné podpoře úsilí vynaloženého související částí Evropského strategického plánu pro energetické technologie, týkající se městské energetické účinnosti, v roce 2011³. Iniciativa pro inteligentní města a obce se zaměřuje na průmyslovou inovaci, jakožto klíčový předpoklad k dosažení hospodářských a sociálních změn v městských oblastech, a podporuje opatření v rámci celého inovačního cyklu napříč různými odvětvími. Bude podporovat stávající a budoucí iniciativy EU pro městské oblasti týkající se politik souvisejících s životním prostředím (tj. účinností zdrojů, vodou, odpady, znečištěním, zelenou infrastrukturou) a klimatem.

¹ Eurostat (2011), Regionální ročenka 2011: Evropská města. Městské oblasti jsou oblasti s více než 10 000 obyvateli.

² Konference OSN Habitat (2011), „State of the World's Cities 2010/2011: Bridging the urban divide“.

³ Iniciativa plánu SET pro inteligentní města a obce.

Obrázek 1: Iniciativa pro inteligentní města a obce se zaměřuje na průsečík mezi energetikou, dopravou a informačními a telekomunikačními technologiemi

EU vytvořila společnou evropskou vizi udržitelného městského a územního rozvoje. Evropská města by měla být místem moderního sociálního pokroku a environmentální obnovy, jakož i místem přitahujícím a podněcujícím hospodářský růst založený na uceleném integrovaném přístupu zohledňujícím veškeré aspekty udržitelnosti⁴. Iniciativa pro inteligentní města a obce by měla významně přispívat k této širší evropské politické agendě.

2. KONVERGENCE ENERGETIKY, DOPRAVY A INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ VE MĚSTECH

Některá evropská města jsou průkopníky přechodu na nízkouhlíkové a energeticky racionálnější hospodářství. Již dnes plánují a podnikají kroky k udržitelnější budoucnosti vyznačující se investicemi do inovačních integrovaných technologií a služeb, jako je stavebnictví, vytápění/chlazení, mobilita, osvětlení, širokopásmové komunikace a další veřejné služby. Několik evropských měst zavedlo programy propojující energetiku, dopravu a informační a komunikační technologie s cílem zajistit lepší služby svým obyvatelům.

Tyto změny však neproběhnou přes noc. Například nové budovy představují v Evropě každý rok pouze přibližně 1 % bytového fondu a ve stejném období je nově registrováno méně než 10 % vozového parku⁵, což znamená, že zavádění nových technologií ve stávajících městech bude vyžadovat čas. Evropa má omezené zdroje pro experimentování, a proto je nucena najít a sdílet nákladově nejvýhodnější, nízkouhlíkové a trvale udržitelné způsoby realizace inteligentnějších měst. To znamená, že stávající infrastruktury musejí být obnoveny a představovat, kdykoli je to možné, víceúčelová řešení. Současně by dnes dostupné technologie mohly být v příštích deseti letech překonány a nahrazeny. Měly by se vyvíjet, aby odpovídaly novým požadavkům trhu. Kromě toho je třeba prokázat, že řešení jsou pružná a rovněž dostatečně přízpůsobivá k tomu, aby mohla těžit z dalšího pokroku a inovace, a

⁴ Města budoucnosti – výzvy, vize, pokrok, Evropská komise (2011).

⁵ Eurostat (2011), údaje o dopravě.

nezavádí nové překážky pro vstup na trh, jako je závislost na jednom dodavateli nebo neinteroperabilní protokoly a pravidla⁶.

Interoperabilita je pro inteligentní technologie nevyhnutelným předpokladem. Mimoto, relevantní údaje musejí být široce dostupné, aby usnadnily rozvoj a zavádění nových aplikací, které mají předpoklady odrážet potřeby a preference občanů a v reálném čase je řešit.

Evropští dodavatelé součástí, systémů a služeb pro inteligentní městské aplikace musejí být připraveni tyto výzvy řešit. V důsledku toho bude jejich úloha stále důležitější. Mnoho dílčích technologií, které mohou přinést inteligentní a zdrojově efektivní mobilitu a produkci a využití energií, již bylo vyvinuto. Nyní je třeba, aby průmyslové subjekty z různých odvětví společně vyvíjely a uplatňovaly řešení, která uspokojí například poptávku po energetické účinnosti, alternativních palivech a informačních a komunikačních technologiích v městských energeticky účinných aplikacích.

Současně přetrvávají rizika související s šířením a začleněním těchto řešení. Jejich příčinou a pojátkem je mimo jiné nejistota ohledně právní úpravy, nechuť riskovat při zadávání veřejných zakázek týkajících se inovativních řešení, současná neexistence standardů a nevyzrálost trhu s plně integrovanými řešeními pro energetiku, dopravu a informační a komunikační technologie. Je třeba výrazně zkrátit lhůty pro uvádění těchto řešení na trh a všude tam, kde je to možné, je třeba plně využít synergii se stávajícími infrastrukturami, tak aby se minimalizovaly počáteční investice a usnadnilo zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací. Reakce na veřejné konzultace Evropské komise týkající se Iniciativy plánu SET pro inteligentní města a obce potvrdily důležitost těchto otázek⁷.

Iniciativa pro inteligentní města a obce přispěje ke zmírnění těchto rizik prostřednictvím kroků předvádějících a propagujících nákladově efektivní technologická a inovativní netechnologická řešení, která jsou těsně před uvedením na trh.

Některé podniky restrukturalizují svoji činnost a odklánějí se od úzce odvětvového přístupu prostřednictvím nabídky komplexních a jednotných řešení, pokrývajících celou řadu veřejných služeb, jako jsou energetika, doprava a digitální komunikace.

Na evropské úrovni bude tato iniciativa podporovat tento vývoj a zmírňovat tak riziko investic a nabízet příležitosti pro města a podniky, které nejsou dosud v této oblasti aktivní. K tomu bude napomáhat rozvoj osvědčených vzorových řešení určených k zavádění v celé EU. V současnosti jsou však investice do novátorských řešení pro města i podniky spojeny s „rizikem průkopníka“. Iniciativa pro inteligentní města a obce má rovněž za cíl udržovat a dále posilovat vedoucí postavení průmyslu EU v oblasti technologií. Z tohoto důvodu bude spojoovat poptávku a nabídku v oblasti inovativních řešení.

Města mají obavy z případné závislosti na daných technologiích a jejich poskytovatelích, z dodatečných nákladů nestandardních řešení, obtíží při podpoře inovačních řešení při zadávání veřejných zakázek a nejisté návratnosti investic. Podniky na druhé straně často nemohou okamžitě využívat inovativní technologie a systémy, které jsou pro uživatele neznámé nebo

⁶ Novými účastníky trhu by mohly být organizace, které nejsou tradičně spjaty s dodávkami energií a dopravními službami, jako např. společnosti z oblasti telekomunikací nebo IKT, nebo malé a inovativní subjekty na stávajících trzích.

⁷ Viz http://ec.europa.eu/energy/technology/consultations/20110513_smart_cities_en.htm.

nákladné, navzdory jejich dlouhodobému potenciálu k dosažení úspor nákladů a omezení znečištění. To může být problémem zvláště na regulovaných trzích. Přijatelnost těchto nových řešení, a tím i včasné zapojení občanů a zúčastněných subjektů do jejich utváření, jakož i integrace netechnologických prvků do konečného balíku řešení jsou klíčové pro jejich rychlé a široké zavádění.

Tyto druhy tržních selhání lze řešit pomocí koordinovaných nápravných opatření na úrovni EU a měla by se jimi, spolu s dalšími iniciativami EU, zabývat i Iniciativa pro inteligentní města a obce, která pomůže vytvořit prvotní trhy pro tato řešení a zajistit sdílení osvědčených postupů. Iniciativa bude těžit z návrhu Komise na vyvážení její finanční podpory směrem k aktivitám v oblasti demonstrace produktů, vývoji prototypů a ověřování produktů v rámci pilotních projektů na základě programu Horizont 2020.

Zvláštní pozornost bude věnována rovněž potenciálu dalšího rozšiřování a reprodukovatelnosti, tak aby projekty uskutečňované v rámci inteligentních měst a obcí mohly sloužit jako odrazový můstek pro uplatnění v celoevropském měřítku. Je nezbytné, aby tato integrace byla podpořena plným využitím možné synergie příslušných odvětví. Kromě toho bude nutné, aby Iniciativa pro inteligentní města a obce občanům a městům umožnila, jakožto informovaným pořizovatelům inovativních technologií a řešení, vyrovnat se se svými energetickými a dopravními problémy.

Iniciativa pro inteligentní města a obce půjde nad rámec pouhé koordinace výzkumných a inovačních projektů a bude řešit opatření na straně poptávky, jako je posilování nových modelů podnikání v energetice, dopravě a informačních a komunikačních službách, a zadávání veřejných zakázek upřednostňující iniciativy vedoucí rovněž k vyšší účinnosti zdrojů a úsporám energie. Podnikání rovněž budoucí změny předpisů a standardů, například těch, na nichž bude spočívat instalace a provoz inteligentních měřičů spotřeby elektrické energie.

Cílem Iniciativy pro inteligentní města a obce do roku 2020 bude předvést a dosáhnout rozšíření nejméně 20 významných inovativních řešení kombinujících energetiku, dopravu a informační a komunikační technologie a umožnit průkopnickým městům vysoce překonat cíle EU v oblasti snižování emisí uhlíku, využívání obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti. Jako součást provádění by měly být vyvinuty ukazatele výkonnosti.

3. PROVÁDĚNÍ INICIATIVY PRO INTELIGENTNÍ MĚSTA A OBCE

Cílem této iniciativy je ukázat v komerčním měřítku řešení na omezeném počtu míst a pomocí tak evropským městům a obcím plnit své závazky, například v oblastech energetiky, dopravy, kvality ovzduší nebo zmírnění změn klimatu. První etapou je nasměrování pracovního programu sedmého rámcového programu na rok 2013 tak, aby zohledňoval vzájemnou propojenost městské energetiky, dopravy a informačních a komunikačních technologií. V tomto pracovním programu byla témata související s Iniciativou pro inteligentní města a obce spojena v rámci jedné výzvy k předkládání návrhů, čímž je maximalizován dopad projektů v oblasti, kde se tyto tři sektory stýkají. Příklady průřezových témat jsou uvedeny v příloze I.

I když tyto typy projektů zvýší míru ambicí a integrace, potřebují být doplněny opatřeními na straně poptávky, jako například vytvářením nových obchodních modelů, podporou veřejných zakázek na inovační řešení, stanovením nových standardů nebo zlepšováním regulačního rámce. Budou využity možnosti financování v rámci příštího víceletého finančního rámce, včetně programu Horizont 2020. Tato další etapa bude zaměřena na širší propojení stěžejních

projektů EU s jinými vnitrostátními a komunálními programy a na rozvoj opatření na straně poptávky.

3.1. Stěžejní projekty

Stěžejní projekty se budou zabývat problémy v oblastech prolínání energetiky, dopravy a informačních a komunikačních technologií. Projekty by měly ústít do strategických přeshraničních partnerství inovativních společností z těchto tří odvětví. Měly by vytvořit silná partnerství s místními představiteli a obecními orgány, a získat tak nezbytnou podporu a viditelnost nutné k zapojení občanů a místních zainteresovaných subjektů do snižování emisí skleníkových plynů a spotřeby energií a obecněji do zlepšování městského prostředí. V rámci Iniciativy pro inteligentní města a obce budou mít města příležitost zdůraznit potenciálním konsorciím své představy projektů, hlavní oblasti zájmu a dlouhodobější cíle. Předběžné představy týkající se těchto projektů jsou uvedeny v příloze II.

Stěžejní projekty by měly nabízet řešení zohledňující širokou škálu zeměpisných, prostorových a demografických charakteristik evropských měst. Měly by zahrnovat fázi vzniku projektu, během níž by měly být vybrány jeho jednotlivé složky, a integrační fázi, během níž by tyto složky měly být vzájemně sladěny a v mnoha případech rovněž začleněny do stávajících infrastruktur a systémů za účelem předvedení a ověření v měřítku, které je dostatečné k provedení systémových změn v rámci aplikací, v nichž dosud nejsou používány na komerčním základě. Následně by měla přijít na řadu přezkumná fáze, v jejímž rámci dojde k vyhodnocení přínosu a přenositelnosti. Průmyslová konsorcia by se měla pevně zavázat k používání otevřených standardů, tak aby byla podporována interoperabilita mezi systémy, a ke zpřístupnění veškerých relevantních údajů v co nejširší míře.

Stěžejní projekty by mohly být financovány z různých zdrojů, včetně finančních prostředků EU, vnitrostátních a regionálních prostředků a soukromých investic. Návrhy Komise týkající se programu Horizont 2020 obsahují řadu použitelných finančních nástrojů, zahrnující například granty na výzkum a inovace, technickou pomoc (např. na základě mechanismu evropské energetické pomoci na místní úrovni), inovativní finanční nástroje jako např. finanční nástroj pro sdílení rizik, Evropský fond pro energetickou účinnost, jakož i Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a Fond soudržnosti, popřípadě další fondy EU.

V těchto oblastech může poskytnout podporu výzkumu a inovacím politika soudržnosti EU. Zejména rozvoj strategií výzkumu a inovací pro inteligentní specializaci, navrhovaných Komisí jako základní podmínka pro využívání EFRR v příštím programovém období, bude přispívat k poskytování cílenější podpory EFRR a strategickému a jednotnému přístupu k využití potenciálu inteligentního růstu ve všech regionech a městech⁸.

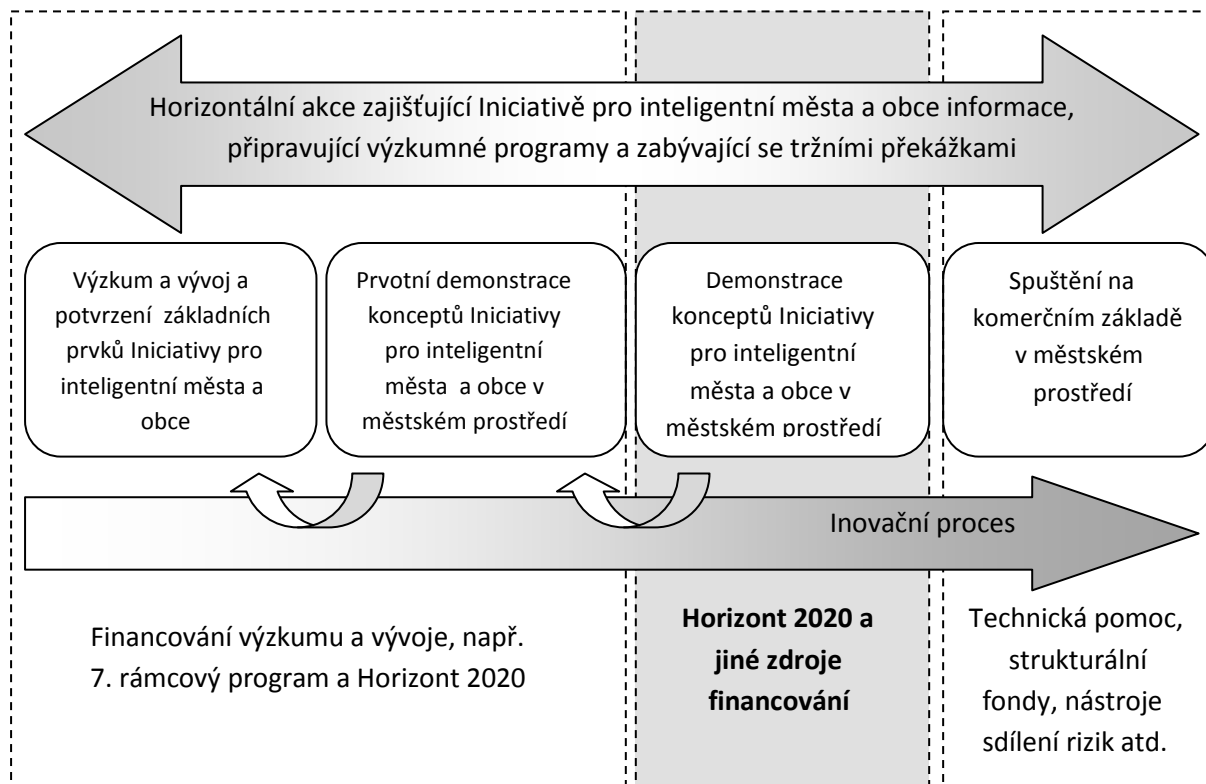
Tržní zavádění inovativních služeb a nových technologií může být rovněž podporováno veřejnými nákupy ve fázi předcházející komerčnímu využití, které mohou povzbudit zapojení dalších veřejných a soukromých zdrojů.

3.2. Horizontální akce pro spolupráci na klíčových problémech

Komise bude podporovat vybrané horizontální činnosti směřující k řešení specifických problémů, podpoře spolupráce napříč jednotlivými projekty a prosazování společných

⁸ <http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/research-and-innovation/s3platform.cfm>

přístupů (viz obr. 2). Jejich součástí budou pracovní skupiny sdružené v rámci platformy zúčastněných stran (viz kapitola 4.2) a rovněž specifické akce zaměřující se na předávání výsledků těmto zúčastněným stranám. Kromě toho budou shromažďovány náměty pro politické iniciativy EU, budoucí právní úpravu a standardizaci usnadňující komerční zavádění. K tomu bude třeba využít údaje o přínosech a další informace vzešlé ze stěžejních projektů, včetně používání společných standardů a systémů měření pro zjišťování environmentálních a jiných relevantních dopadů, společných postupů pro shromažďování a začleňování údajů, financování a posílení role a zapojení občanů.

Obrázek 2: Etapy inovačního procesu Iniciativy pro inteligentní města a obce

Důležitým cílem Iniciativy pro inteligentní města a obce je vybrat úspěšné obchodní modely, které mohou být přizpůsobeny místním podmínkám, mohou stimulovat inovace, podporovat místní zaměstnanost a podněcovat podnikání. Při vysokých a pravděpodobně dále rostoucích cenách energií a jiných zdrojů se snižování spotřeby může brzy vyplatit a poskytovat značné hospodářské a environmentální přínosy. V současnosti však rozsah, v němž lze těchto přínosů dosáhnout, omezují četná tržní selhání⁹. Mimo jiné by nové obchodní modely mohly zahrnovat víceúčelové využití stávající infrastruktury, na služby orientované společnosti, například společnosti poskytující energetické služby, a lepší a standardizovanou dostupnost a správu dat, zejména údajů od veřejných orgánů. Bude nutno předvídat měnící se povahu infrastruktury, jelikož nakládání s informacemi se stává stejně důležitým jako vlastnictví hmotných aktiv a přirozený monopol. Tam, kde je to vhodné, mohou města začlenit s podporou EFRR tyto zkušenosti do svých strategií udržitelného rozvoje.

⁹ Viz SEK(2011) 277.

3.3. Ukazatele a posouzení dopadu

Ukazatele týkající se Iniciativy pro inteligentní města a obce napomohou pochopení přínosu jednotlivých činností k dosažení širších cílů. Povedou průmyslové partnery, jelikož jim objasní očekávaný přínos technologií a jiných inovativních řešení, na jehož základě budou potvrzovány. Omezený počet ukazatelů se bude týkat činností v každém projektu a ty budou odpovídat prioritám na úrovni EU a hlavním problémům energetiky, dopravy a informačních a komunikačních technologií, například vlivu na životní prostředí, energetické náročnosti městských čtvrtí a měst, podílu energií z obnovitelných zdrojů, sdílenému využívání infrastruktury, omezení ekologické zátěže informačních a komunikačních technologií, dostupnosti údajů ve společných formátech, řízení městské dopravy nebo tržnímu přijetí navrhovaných řešení. Sledování zásahů prostřednictvím ukazatelů bude rovněž vyžadovat posouzení nákladové efektivity všech dosažených nebo očekávaných zlepšení, přičemž budou, kdykoli to bude možné, zohledněny metodiky nákladů životního cyklu, jakož i vliv daného opatření na zaměstnanost. Informační systém strategického plánu pro energetické technologie (SETIS¹⁰) je vhodný k tomuto sledování na úrovni EU.

Monitorovací systém by měl podporovat využívání společných metodik a měření pro stanovení východisek a zaznamenávání zvyšující se přínosnosti, měl by být v souladu s již existujícími metodikami využívanými Paktem starostů a primátorů, cenou „Evropské zelené město“, Zelenou digitální chartou a Fórem CIVITAS nebo na nich stavět.

Přesná úroveň ambicí ukazatelů by měla být definována městy ve spolupráci s průmyslovými konsorciemi, což usnadní zapojení nejen měst, která již přijala nemálo opatření na cestě k udržitelnosti, ale také dalších měst, jež budou stimulována k pokroku a zvyšování svých dlouhodobých ambicí. Komise proto zamýšlí podporovat pokrok u všech typů měst bez ohledu na jejich výchozí úroveň.

3.4. Mezinárodní spolupráce

Komise prosazuje sdílení zkušeností a osvědčených řešení na globální úrovni, zejména se zeměmi, které disponují inovačními, nákladově efektivními a sociální začlenění podporujícími řešeními pro zlepšení kvality života ve městech při současném snižování emisí uhlíku. Při současném tempu růstu se počet městského obyvatelstva ve světě zdvojnásobí každých 40 let¹¹. Zatímco se v mnoha oblastech, včetně Evropy, tempo urbanizace zpomaluje, širší globálních problémů dosáhla bezprecedentní úroveň. V mnoha rozvíjejících se ekonomikách jsou zakládána nebo zcela přestavována města. Do roku 2030 se obyvatelstvo světových měst zvýší z 3,3 miliard na téměř pět miliard lidí¹². Tempo tohoto vývoje a jeho dopad na příslušná hospodářství činí z výměny znalostí a osvědčených postupů s městy v nově se rozvíjejících ekonomikách (např. v Číně) oblast, na kterou je třeba klást zvláštní důraz¹³. Spojené úsilí EU a třetích zemí by mohlo pomoci všem regionům k udržitelnějšímu růstu a vytvořit významné globální trhy pro evropský průmysl.

¹⁰ <http://setis.ec.europa.eu>.

¹¹ OSN (2010), „World Urbanization Prospects, The 2009 Revision“.

¹² UNFPA (2007), „State of the World Population 2007. Unleashing the potential of urban growth“.

¹³ V roce 2011 se například EU a Čína dohodly na ustavení partnerství EU a Číny v oblasti urbanizace, založeného na Paktu starostů a primátorů.

3.5. Vztah k celkové podpoře EU týkající se rozvoje měst a energetické účinnosti

Politika soudržnosti podporuje integrovaný udržitelný rozvoj měst v celé EU prostřednictvím investic Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu (ESF) a Fondu soudržnosti. Regionální politika poskytuje širší jednotný rámec pro udržitelný rozvoj měst, k němuž může Iniciativa pro inteligentní města a obce, se svým zaměřením na průmyslem podporované uplatnění městských technologií v energetice, dopravě a informačních a komunikačních technologiích, významně přispět. Projekty zaměřené v rámci této iniciativy na technologie a inovace budou na úrovni EU spolufinancovány především prostřednictvím 7. rámcového programu a později prostřednictvím programu Horizont 2020, ale mohly by být vzorem a po patřičné úpravě vhodným řešením potřeb dalších měst a obcí žádajících o financování v rámci regionální politiky. Regionální politika tak může podpořit šíření úspěšných demonstračních projektů Iniciativy pro inteligentní města a obce do dalších městských oblastí v rámci jednotných strategií udržitelného rozvoje měst.

Existuje rovněž řada úzeji zaměřených odvětvových iniciativ, které doplňují širší přístup k rozvoji měst podporovanému regionální politikou EU. Ty zahrnují například: Pakt starostů a primátorů, Concerto, CIVITAS, Zelenou digitální chartu, iniciativu společného plánování Městská Evropa, cenu Evropské zelené město, partnerství veřejného a soukromého sektoru pro energeticky účinné budovy, evropský program GreenBuilding, evropskou iniciativu pro ekologické automobily a společný program Evropské aliance pro energetický výzkum (EERA) pro inteligentní města a znalostní a inovační společenství Evropského inovačního a technologického institutu (EIT). Jednotlivé výzvy k předkládání návrhů spadající do rámcových programů EU pro výzkum se konkrétně na výzkum a inovace v oblasti městské dopravy, informačních a komunikačních technologií a energetiky zaměřovaly od 80. let 20. století. Nedávno zahájené evropské inovační partnerství v oblasti vody usiluje o další optimalizaci městského aspektu vodohospodářských služeb v Evropě a nabízí příležitosti pro budoucí spolupráci s Iniciativou pro inteligentní města a obce. Kromě toho existují rovněž četné iniciativy týkající se inteligentních měst na vnitrostátní a regionální úrovni.

Tyto iniciativy mají mnoho společného, ale dosud nebyly zaměřeny na prolnutí energetiky, dopravy a odvětví informačních a komunikačních technologií. Iniciativa pro inteligentní města a obce bude stavět na těchto iniciativách a vytvoří ucelený, společný a specializovaný rámec, který bude usměrňovat a sjednocovat úsilí o využití značného potenciálu pro inovace.

3.6. Ocenění úspěchů

Ke zviditelnění osvědčených postupů a podnícení měst k propagaci svých úspěchů se počítá s tím, že od roku 2014 budou komisaři pro energetiku, dopravu a digitální agendu každé dva roky udělovat cenu. Ta bude udělena projektu partnerství „Inteligentních měst a obcí“, který měl širokou odezvu (např. tržní přijetí řešení). Nezávislý výbor složený z odborníků vyhodnotí návrhy na základě realizovaných projektů a potenciálu přispět k inteligentnímu a efektivnímu přechodu k větší udržitelnosti.

4. SMĚROVÁNÍ A ŘÍZENÍ

Za účelem směřování rozvoje Iniciativy pro inteligentní města a obce bude ustavena řídicí struktura, která bude integrovat přínosy jednotlivých zúčastněných stran. Bude přizpůsobena zamýšleným krokům na úrovni měst a složitosti opatření na průsečíku tří různých odvětví. Tato řídicí struktura Iniciativy pro inteligentní města a obce se bude skládat ze dvou složek: skupiny na vysoké úrovni a platformy zúčastněných stran. Platforma by měla úzce

spolupracovat s řídicí skupinou plánu SET s cílem zajistit soudržnost mezi vnitrostátním a evropským úsilím. Operativní podpora bude posílena činnostmi v rámci příštího víceletého finančního rámce a programu Horizont 2020. Řídicí struktura nevyvolá ukončení jiných iniciativ nebo nástrojů a nenahradí je. Bude jedním z důležitých příspěvků k vytyčení výzkumných priorit v ročních pracovních programech financování výzkumu a inovací v EU. Řídicí rámec bude operativní ve druhé polovině roku 2012.

4.1. Skupina na vysoké úrovni

Skupina na vysoké úrovni bude plnit roli poradce Komise a jejími členy budou vysocí představitelé průmyslu, měst, občanské společnosti, příslušných iniciativ EU v této oblasti a Komise. Skupina na vysoké úrovni bude řízena komisaři pro energetiku, dopravu a digitální agendu, kteří také transparentním způsobem vyberou její členy. Počítá se rovněž s účastí zástupců regulačních orgánů, normalizačních orgánů nebo přidružených odvětví. Skupina bude poskytovat rady ohledně strategické orientace Iniciativy pro inteligentní města a obce a bude řídit rozvoj strategického prováděcího plánu evropského inovačního partnerství pro inteligentní města a obce prostřednictvím:

- definování překážek, které znemožňují nebo zpomalují rozvoj a šíření technologií a jejich tržní zavádění a tím i řešení naléhavých společenských potřeb;
- určením opatření, která mají být přijata k odstranění těchto překážek. Může se jednat o efektivnější využívání fondů EU, jakož i kroky nezbytné pro zadávání veřejných zakázek, stanovení norem a regulační rámce.

Skupina rovněž bude:

- hodnotit pokrok dosažený Iniciativou pro inteligentní města a obce a upozorňovat na nové aspekty, které by mohly mít dopad na dosažení záměrů a cílů této iniciativy;
- příkladem pro rozvoj a podporu iniciativ, které budou napomáhat uskutečňování záměrů a cílů Iniciativy pro inteligentní města a obce;
- propagovat Iniciativu pro inteligentní města a obce na evropské i mezinárodní scéně.

Skupina se sejde alespoň dvakrát ročně.

4.2. Platforma zúčastněných stran

Platforma stran účastnících se Iniciativy pro inteligentní města a obce má sdružovat představitele měst, obcí a jiných veřejnoprávních subjektů, občanů, nevládních organizací a příslušných průmyslových odvětví¹⁴. Je otevřena účasti všech zúčastněných stran a bude podávat zprávy Komisi.

Jejími úkoly jsou:

- podpora rozvoje strategického prováděcího plánu do roku 2013 a sledování jeho realizace pod vedením skupiny na vysoké úrovni. Z tohoto titulu bude předkládat

¹⁴ <http://eu-smartcities.eu>.

Komisi návrhy na konkrétní typy činností a akcí, které by měly být připraveny společně s první výzvou k předkládání návrhů v rámci programu Horizont 2020,

- informování o požadavcích trhu – například obchodních modelech, standardizaci, veřejných zakázkách a regulačních opatřeních – v rámci podpory vzorových řešení a nových technologií a inovačních netechnologických řešení na jejich cestě ke komerčnímu rozšíření a udržitelnosti¹⁵,
- zajistit výměnu znalostí a podněcovat vytváření partnerství mezi odvětvími a mezi průmyslovými, výzkumnými a místními aktéry,
- zajistit v celoevropském měřítku činnosti související s vyhodnocováním, šířením a součinností za účelem usnadnění realizace Iniciativy pro inteligentní města a obce.

Platforma bude zahrnovat pracovní skupiny projednávající a analyzující konkrétní témata a bude zajišťovat soudržnost mezi činnostmi v rámci Iniciativy pro inteligentní města a obce a ostatními relevantními opatřeními EU a členských států. Platforma zúčastněných stran bude těžit z podpory a aktivní účasti zástupců členských států a převezme relevantní prvky strategického plánu pro energetické technologie (plán SET).

5. ZÁVĚR

Iniciativa pro inteligentní města a obce se zaměřuje na rychlejší zavádění inovačních technologií, organizační a hospodářská řešení vedoucí k výraznému nárůstu účinnosti zdrojů a energie, zlepšení udržitelnosti městské dopravy a radikálnímu snížení emisí skleníkových plynů v městských oblastech. „Inteligentní města a obce“ jsou průmyslově směřovanou iniciativou, která je uzpůsobena tak, aby odpovídala zamýšleným krokům na úrovni měst a obcí a složitosti opatření na průsečíku tří odvětví:

- podněcováním tržního uplatnění inovačních a integrovaných energetických a dopravních technologií a služeb a zaváděním informačních a komunikačních technologií do městských aplikací,
- učením se z testovaných vzorových řešení, jež pomohou překlenout inovační mezery a podporovat sbližování průmyslových hodnotových řetězců v oblasti energetiky, dopravy a informačních a komunikačních technologií a umožňovat tržní využití ve městech v celé Evropě,
- přijímáním horizontálních opatření a podněcováním politik a tržních opatření, které mohou odůvodnit a urychlit komerční rozšíření,
- stavěním na stávajícím portfoliu městských iniciativ, jeho upevňováním, racionalizací a konsolidací, čímž se zajistí soudržnost mezi regulační a standardizační politikou, spolu se zadáváním zakázek na inovace a financováním projektů.

¹⁵ To bude zahrnovat společný odvětvový program pro inteligentní města, jak byl stanoven v souvislosti s Digitální agendou pro Evropu: http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm

Prvním krokem je nasměrování příslušných částí pracovního programu 2013 sedmého rámcového programu tak, aby odrážely integrovanou povahu městské energetiky, dopravy a informačních a komunikačních technologií. Následné kroky budou zahrnovat rozvoj strategického prováděcího plánu do roku 2013, tak aby došlo ke zvýšení ambicí a integrace těchto tří odvětví v rámci programu Horizont 2020, včasné stanovení společných ukazatelů pro monitorování, hodnocení a stanovování cílů a podpůrný rámec pro následné plnohodnotné zavádění inovačních systémů a řešení v evropských městech.

Dosažení cílů tohoto partnerství, zaměřených na inovativní technologie a řešení v oblastech prolínání energetiky, dopravy a informačních a komunikačních technologií, přispěje k rozvoji dalších klíčových oblastí udržitelného rozvoje měst (např. vodohospodářství a nakládání s odpady, přizpůsobení se změnám klimatu). Partnerství bude i nadále slučitelné s politikami v oblasti měst, životního prostředí a klimatu a bude se snažit využít doplňkovosti a oboustranné výhodnosti ve vztahu k jiným inovačním partnerstvím.

Komise vyzývá Radu a Parlament, aby:

- podpořily Iniciativu pro inteligentní města a obce a její cíle, s plným zapojením všech zúčastněných stran a s komplexním a integračním přístupem;
- vyzvaly členské státy, aby:
 - šířily informace o výsledcích projektů EU na svém území a napříč členskými státy,
 - využily zkušeností získaných z projektů v rámci Iniciativy pro inteligentní města a obce k snadnějšímu zavádění inovací podporujících přeměnu dnešních měst a obcí v inteligentní města a obce a zajistily soudržnost a synergií mezi Iniciativou pro inteligentní města a obce a podpůrnými nástroji, jakými jsou EFRR a Fond soudržnosti,
 - podporovaly používání společných norem pro sběr a prezentaci údajů ohledně energií a emisí souvisejících s jednotlivými projekty a městy pro zvýšení spolehlivosti a využitelnosti na úrovni EU,
 - maximalizovaly využívání inovačního kritéria ve veřejných zakázkách, tak aby tyto zakázky vedly k tržnímu přijetí inovativních řešení.

Příloha I – Očekávání spojená se stěžejními projekty Iniciativy pro inteligentní města a obce

Komise očekává, že konsorcia, která se zúčastní Iniciativy pro inteligentní města a obce, budou mít tyto vlastnosti:

- kompaktní, na výsledky orientovaná konsorcia sdružující inovačně založené partnery nabízející průmyslové technologie a klíčové poskytovatele služeb z oblasti energetiky, dopravy a informačních a komunikačních technologií, která rozvíjejí partnerství s městy a jinými inovátory,
- aktivní zapojení měst a obcí z alespoň dvou členských či přidružených států do konsorcia, aby byla zajištěna převoditelnost řešení a přidaná hodnota na úrovni EU,
- jasný závazek členů konsorcia využívat otevřené standardy usnadňující interoperabilitu mezi různými systémy, bránící závislosti na dodavatelích a podporující hospodářskou soutěž,
- odhodlání podporovat šíření, zakázky na inovace a reprodukovatelnost v rámci daného města, v dalších městech a v různých situacích,
- závazek měřit, shromažďovat a zveřejňovat údaje v běžných formátech, které jsou nezbytné pro další reprodukovatelnost a vývoj aplikací, zejména informace o nákladech a dopadech (úspory energie, snížení emisí CO₂, finanční úspory, vytvořená pracovní místa, vlivy na životní prostředí atd.).
- připraví a realizují podnikatelský model pro široké zavedení, tak aby byl posílen pákový efekt významného spolufinancování z veřejných nebo soukromých zdrojů vedoucí k ambicióznímu uplatnění a maximalizaci dopadu finančních prostředků EU,
- schopnost v dostatečné míře zapojit občany a koncové uživatele, a umožnit tak systémovou změnu (např. městský obvod nebo koridor) jejich lepší informovaností a usnadněním vzájemného přizpůsobování se.

Příloha II – Průřezová témata Iniciativy pro inteligentní města a obce

• Inteligentní budovy a čtvrti

Příklady: začlenění a řízení místních a obnovitelných zdrojů energie; využití IKT při řešení vzhledu, jakož i fungování čtvrtí nebo provozování městských koridorů s budovami různých typů; vysokoúčinné vytápění a chlazení (mimo jiné s využitím biomasy, solární tepelné energie, tepelné energie okolí a geotermální energie s akumulací tepla, kogenerací a centrálním vytápěním); rozvoj zelené infrastruktury s cílem omezovat potřebu vytápění a chlazení a snížit znečištění ovzduší; inteligentní městské osvětlení; výstavba budov s téměř nulovou spotřebou energií a budov a čtvrtí s pozitivní energetickou bilancí; široké dovybavení stávajících budov a udržitelný stavební materiál (omezení spotřeby energie alespoň o 50 %).

• Inteligentní systémy nabídky a poptávky a služby pro lépe informované občany

Příklady: odezva na poptávku; poskytování údajů a informací o spotřebě/produkci energií a multimodální dopravě a službách mobility občanům a koncovým uživatelům; produkce odpadů, inteligentní měření spotřeby energií a vody a produkce odpadů a související služby; monitorování a udržování distribuční soustavy v rovnováze; hospodaření s energiemi v reálném čase; skladování energií (včetně virtuálního) a zásobování stacionárních zařízení a vozidel; společné formáty dat; mechanismy zpětné vazby a adaptivní systémy.

• Udržitelná městská mobilita

Příklady: energetická a zásobovací infrastruktura a provozování vozových parků poháněných alternativními nosiči energií pro veřejnou dopravu, nákladní dopravu, alternativní možnosti dopravy a soukromou dopravu s využitím řešení založených na informačních a komunikačních technologiích řídicích městský provoz a dopravu a umožňujících snižování spotřeby energie a emisí. Může zahrnovat:

- přizpůsobení dodávek energií decentralizovaně vyrobenou z obnovitelných zdrojů v budovách předpokládané poptávce po energii ze strany budov a dopravy, využívání inteligentních systémů pro nabíjení elektrických vozidel a inteligentních elektrorozvodných sítí řízených informačními a komunikačními technologiemi;
- elektrická vozidla pro veřejnou dopravu (např. trolejbusy, tramvaje, vozy metra), která jsou schopna výměny přebytečné energie (energie vzniklé brzděním a akcelerací) s energetickou sítí, kdy energetické toky jsou řízeny informačními a komunikačními technologiemi;
- využívání vodíku jako nosiče pro skladování energie a vyrovnávání poptávky na úrovni města po energiích a stacionárních zdrojích, řízené informačními a komunikačními technologiemi využívajícími prognózy vývoje poptávky založené na předpovědi počasí, plánovaných akcích, silničních trasách atd.

• Inteligentní a udržitelné digitálních infrastruktury

Příklady: snižování uhlíkové stopy internetu, zejména datových středisek a telekomunikačních zařízení, včetně širokopásmového připojení; inteligentní vytápění, chlazení a osvětlení; využívání synergií mezi požadavky na inteligentní sítě a infrastrukturou širokopásmového připojení, včetně sdílení inženýrských prací a vícenásobného využívání infrastruktury a služeb.

- **Strategické plánování pro identifikaci, integraci a optimalizaci toků (energií, emisí, osob, zboží a služeb)**

Příklady: integrace a optimalizace různých toků energií, dopravy a dat; řízení dopravy s využitím informačních systémů; logistika, rozvoj zelené infrastruktury a používání inteligentních informačních a komunikačních technologií pro její řízení; optimalizovaný sběr odpadů a výroba energií z nich, optimalizovaná úprava a distribuce vody; obchodní modely; otevřené datové platformy nabízející sdílení sémantiky a údajů.